

Asia: VN/13501/2025

Lausuntopyyntö kuntien peruspalvelujen valtionosuuden 75 miljoonan euron vähennyksen kohdistamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kouvola kaupunginhallituksen (KH 25.8.2025 § 200) lausunto 75 miljoonan euron valtionosuuden vähennyksen kohdistamisesta:

Kuntien valtionosuuksia ei tule enää leikata. Valtionosuuksien leikkaukset vaikuttavat suoraan lasten ja nuorten palveluihin kunnissa. Mikäli esitetty valtionosuuksien lisäleikkaus kuitenkin toteutetaan, tulee se toteuttaa asetusluonnoksen esityksen mukaisesti, jolloin haetut valtion säästötoimenpiteet kohdistuvat kuntiin mahdollisimman yhdenvertaisesti.

Valtionosuuksien kokonaisuuteen kohdistuu jo tähän mennessä merkittävä määrä erilaisia vähennyksiä ja leikkauksia, eikä niitä tulisi enää tehdä lisää. Vaikka valtion asettamat uudet tehtävät sekä tehtävien ja velvoitteiden muutokset on valtion toimesta luvattu kompensoida täysimääräisesti, niin samanaikaisesti erilaiset leikkaukset vähentävät valtionosuuksien kokonaisuutta.

Hyvinvointialueuudistuksen jälkeen Kouvola kaupungin peruspalvelujen valtionosuus ilman verotuloihin perustuvaa tasausta ja verotulojen kompensatiota on vuonna 2025 negatiivinen -13,5 miljoonaa euroa ja vuonna 2024 summa oli -24,5 miljoonaa euroa. Muutos vuosien 2024 ja 2025 välillä johtuu kunnille siirtyneiden työllisyys- ja yrityspalveluiden kompensatiosta. Valtionosuuksilla valtio osallistuu kuntien valtionosuustehtävien järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Jo tehdyillä ja suunnitteilla olevilla leikkauksilla vaarannetaan kuntien peruspalvelujen tuottamista. Käytännössä tämä tarkoittaa leikkausten kohdistumista lasten ja nuorten palveluihin eli varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen.

Ehdotettu 75 miljoonan euron valtionosuuden vähennyksen kohdistaminen kunnittain kunnan peruspalvelujen valtionosuuksien suhteessa vähentää kunnilta suhteellisesti saman verran. Positiivista on, että kokonaan leikkauksen ulkopuolelle jätetään negatiivisten valtionosuuksien kunnat. Jos leikkaus toteutettaisiin laskemalla valtionosuusprosenttia, kuntien valtionosuuksiin kohdistuvat vähennykset olisivat suhteellisesti erisuuruiset ja kuntien väliset valtionosuuksien erot kasvaisivat entisestään. Aiemmin päätetyt sote-uudistuksesta johtuvat valtionosuuksien leikkaukset asettavat kunnat eriarvoiseen asemaan, joten tämän uuden leikkauksen kohdistamista on kannatettava. Esitetty kohdistaminen vähentää Kouvola valtionosuuksia noin 65 000 euroa, kun

asukasperusteisesti laskettuna vähennys olisi noin 1 054 000 euroa. Jos valtionosuusleikkaus toteutetaan, niin se tulee tehdä asetusluonnoksessa esitetyn mukaisesti. Lausuntopyyntöön kirjattua tavoitetta siitä, ettei vähennys kasvata kuntien välisiä suhteellisia eroja valtionosuuksissa eikä negatiivisia valtionosuuksia ja että lakisääteiset palvelut pystytään turvaamaan, tulee noudattaa.

Kunnas Hellevi
Kouvolan kaupunki